

รายงานการประชุม

คณะกรรมการยกร่างด้านการพลิกโฉมโครงสร้างเศรษฐกิจ ครั้งที่ ๔/๒๕๖๙

วันพฤหัสบดีที่ ๑๑ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๙ เวลา ๑๔.๐๐ - ๑๖.๐๐ น.

ณ ห้องประชุม ๕๒๑ อาคาร ๕ ชั้น ๒

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

กรรมการผู้เข้าประชุม

๑. นายสมประวิณ มันประเสริฐ	ประธานกรรมการ
๒. นายปรเมธี วิมลศิริ	กรรมการ
๓. นายแบงค์ งามอรุณโชติ	กรรมการ
๔. นายวิษณุยุทธ บุญชิต	กรรมการและเลขานุการ
รองเลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	
๕. นางสาวอานันท์ชนก สกนธวัฒน์	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์และการวางแผนเศรษฐกิจมหภาค	
๖. นายอิทธิพงศ์ หิรัญเรืองโชค	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์และประสานการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน	

กรรมการผู้เข้าประชุมออนไลน์

๗. นางสาวกรรณิการ์ ธรรมพานิชวงค์	ผู้แทนกรรมการ
	นายปิติ ดิษยทัต
๘. นายสมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์	กรรมการ
๙. นางสาวฐิติมา ชูเชิด	กรรมการ
๑๐. นายนริศ สถาผลเดชา	กรรมการ

วาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งที่ประชุมทราบ

๑.๑ สารสำคัญ

๑.๑.๑ นายสมประวิณ มันประเสริฐ ประธานกรรมการ ได้ชี้แจงถึงผลการประชุมสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ครั้งที่ ๕/๒๕๖๙ ในประเด็นความคืบหน้าการจัดทำร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๔ ในแต่ละเสา โดยเน้นย้ำถึงข้อคิดเห็นของประธานสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ดร. ศุภวุฒิ สายเชื้อ) ซึ่งเป็นประเด็นที่ควรให้ความสำคัญซึ่งฝ่ายเลขาฯ จะได้มีรายงานในวาระที่ ๓ ต่อไป

วาระที่ ๒ รับรองรายงานการประชุมคณะกรรมการยกร่างด้านการพลิกโฉมโครงสร้างเศรษฐกิจ

ครั้งที่ ๓/๒๕๖๙

วาระที่ ๒.๑ รับรองรายงานการประชุมคณะกรรมการยกร่างด้านการพลิกโฉมโครงสร้างเศรษฐกิจ

ครั้งที่ ๓/๒๕๖๙

คณะกรรมการฯ ได้มีมติรับรองรายงานการประชุมคณะกรรมการยกร่างด้านการพลิกโฉมโครงสร้างเศรษฐกิจ ครั้งที่ ๓/๒๕๖๙ โดยไม่มีประเด็นแก้ไข

วาระที่ ๓ เรื่องเพื่อทราบ

วาระที่ ๓.๑ ผลการประชุมสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ครั้งที่ ๕/๒๕๖๙

๓.๑.๑ สารสำคัญ

จากการประชุมคณะกรรมการยกร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๔ ครั้งที่ ๕/๒๕๖๙ คณะกรรมการฯ ได้ให้ข้อคิดเห็นต่อเสาหลักด้านเศรษฐกิจในประเด็นสำคัญ ได้แก่ (๑) แนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจทั้งด้านการลงทุนและเทคโนโลยีจำเป็นต้องใช้งบประมาณ แต่ยังไม่ได้รับแหล่งที่มาของงบประมาณและเทคโนโลยีที่จะนำมาใช้ในการยกระดับผลิตภาพอย่างชัดเจน จึงควรกำหนดแนวทางการจัดสรรงบประมาณ รวมถึงเป้าหมายการพัฒนาสาขาการผลิตเป้าหมายภายใต้กรอบแรงงาน เทคโนโลยี กฎกติกา และสภาพแวดล้อม เพื่อให้เห็นแนวทางดำเนินการที่เป็นรูปธรรม (๒) ควรให้ความสำคัญกับมิติความทั่วถึงมากขึ้นในวัตถุประสงค์ของแผนพัฒนาฯ ทั้งนี้การมุ่งเน้นการขยายตัวทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะเศรษฐกิจฐานราก SMEs อุตสาหกรรมและปัจจัยการผลิตในท้องถิ่น รวมถึงมิติพื้นที่ เพื่อกระจายโอกาสทางเศรษฐกิจ (๓) การกำหนดสาขาการผลิตเป้าหมายควรจัดลำดับความสำคัญให้ชัดเจนว่าแต่ละสาขาการผลิตจะมีบทบาทต่อการยกระดับผลิตภาพการขยายตัวทางเศรษฐกิจ การจ้างงาน และสิ่งแวดล้อมอย่างไร รวมทั้งควรเชื่อมโยงกับประเด็นสำคัญของเสาอื่น เช่น

เศรษฐกิจคาร์บอนต่ำและ Green Growth (๔) ควรจัด focus group กับภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อรับฟังความคิดเห็นอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งทบทวนความเชื่อมโยงระหว่างเสาต่าง ๆ และประสานกับรัฐบาลในระหว่างการจัดทำแผนเพื่อให้สอดคล้องกับทิศทางนโยบายและเอื้อต่อการขับเคลื่อนแผนในระยะต่อไป และ (๕) ประเด็นเสถียรภาพทางการคลังภายใต้สถานการณ์หนี้สาธารณะที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ควรถูกพิจารณาเชื่อมโยงกับเสาปฏิรูปภาครัฐ เนื่องจากเป็นประเด็นสำคัญของการปฏิรูประบบภาครัฐในระยะต่อไป

๓.๑.๒ มติที่ประชุม

รับทราบผลการประชุมคณะกรรมการร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๔ ครั้งที่ ๕/๒๕๖๙

วาระที่ ๔ เรื่องเพื่อพิจารณา

วาระที่ ๔.๑ การพัฒนาระบบนิเวศที่เอื้อต่อการปรับตัวของแรงงาน ธุรกิจ และภาครัฐ

๔.๑.๑ สารสำคัญ

๑) การสร้างสภาพแวดล้อมที่จูงใจและเอื้ออำนวยให้แรงงานสามารถปรับตัวทักษะ

ปัญหาหลักของตลาดแรงงานไทยประกอบด้วย ๒ ประเด็นสำคัญ ได้แก่ (๑) ผลิตภาพแรงงานยังอยู่ในระดับต่ำ โดยเฉพาะในภาคเกษตรและภาคบริการทักษะต่ำ (Low-skill Service) ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นผลจากโครงสร้างแรงงานที่มีอายุค่อนข้างสูง ระดับการศึกษาต่ำ ขาดแรงจูงใจในการพัฒนาทักษะ และรายได้ในบางสาขาการผลิตยังอยู่ในระดับต่ำ ขณะที่โครงสร้างเศรษฐกิจและโครงสร้างแรงงานยังมีความไม่สมดุล โดยภาคเกษตรมีสัดส่วนต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศลดลงต่อเนื่องเหลือประมาณร้อยละ ๘-๙ ต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศทั้งหมด แต่ยังคงมีสัดส่วนแรงงานอยู่ในระดับสูง ขณะที่ ภาคบริการมีสัดส่วนทางเศรษฐกิจประมาณร้อยละ ๕๐ แต่ยังเป็นภาคบริการทักษะต่ำเป็นสัดส่วนที่สูง และ (๒) การเคลื่อนย้ายแรงงานระหว่างสาขาการผลิตยังเป็นไปอย่างจำกัด อันเนื่องมาจากความไม่สอดคล้องของตลาดแรงงานทั้งในแนวดิ่ง ซึ่งสะท้อนการทำงานไม่สอดคล้องกับระดับการศึกษา และในแนวราบ ซึ่งสะท้อนการทำงานไม่ตรงกับสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา รวมถึงแรงจูงใจจากมาตรการอุดหนุนภาคเกษตรที่อาจทำให้แรงงานบางส่วนยังคงอยู่ในภาคเกษตรเป็นหลัก

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้เสนอแนวทางดำเนินการสำคัญ ๒ ส่วน ได้แก่ (๑) การกำหนดมาตรการสร้างแรงจูงใจให้ผู้ประกอบการและผู้ให้บริการหลักสูตรมีบทบาทในการยกระดับฝีมือแรงงาน ควบคู่กับการปรับโครงสร้างค่าจ้างให้สะท้อนผลิตภาพและทักษะแรงงานมากขึ้น รวมทั้งพิจารณา

การปรับค่าจ้างให้เหมาะสมกับค่าครองชีพ เพื่อดึงดูดแรงงานเข้าสู่ตำแหน่งงานที่มีความต้องการสูง และ (๒) การปรับปรุงกลไกสนับสนุนการพัฒนาทักษะแรงงานให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด โดยให้ความสำคัญกับแนวทางที่ขับเคลื่อนจากอุปสงค์ของตลาดแรงงาน ผ่านความร่วมมือระหว่างภาคเอกชนและสถาบันการศึกษา การส่งเสริมระบบทวิภาคี การเชื่อมโยงแพลตฟอร์มด้านแรงงานและการฝึกอบรม ตลอดจนการเปิดบทบาทให้ภาคเอกชนเป็นผู้ร่วมพัฒนาหลักสูตรเป็นหลัก นอกจากนี้ ยังควรพิจารณาปรับลดหรือปรับรูปแบบมาตรการอุดหนุนภาคเกษตร เพื่อเอื้อให้แรงงานสามารถปรับตัวและเคลื่อนย้ายไปสู่สาขาการผลิตอื่นได้มากขึ้น

ทั้งนี้ ประเด็นดังกล่าวมีความเชื่อมโยงกับเสาหลักด้านทุนมนุษย์ โดยเฉพาะการยกระดับทักษะพื้นฐานด้านการศึกษา การพัฒนาทักษะแรงงานทั้งกลุ่มทักษะต่ำและกึ่งทักษะ การปรับโครงสร้างค่าจ้างให้สะท้อนทักษะแรงงาน รวมถึงการส่งเสริมจำนวนและคุณภาพของกำลังแรงงานผ่านการรักษาระดับการเกิด การดึงประชากรกลุ่มต่าง ๆ เข้าสู่ตลาดแรงงาน การส่งเสริมการทำงานของแรงงานสูงวัยและแรงงานที่ตกหล่นจากระบบ ตลอดจนการดึงดูดแรงงานต่างชาติทักษะสูง เพื่อสนับสนุนการยกระดับผลิตภาพแรงงาน และขีดความสามารถในการปรับตัวของเศรษฐกิจไทยในระยะต่อไป

๒) การยกระดับพลวัตทางธุรกิจ

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้นำเสนอกรอบแนวคิดการยกระดับพลวัตทางธุรกิจ เพื่อสนับสนุนการจัดสรรทรัพยากรไปสู่ธุรกิจและสาขาการผลิตที่มีประสิทธิภาพสูงขึ้น โดยให้ความสำคัญทั้งการเข้าสู่ตลาดของธุรกิจใหม่ที่มีศักยภาพ และการออกจากตลาดของธุรกิจที่มีผลิตภาพต่ำหรือไม่สามารถปรับตัวได้ ทั้งนี้ ข้อมูลพลวัตทางธุรกิจสะท้อนว่า อัตราการเข้าสู่ตลาดของธุรกิจไทย แม้อยู่ในระดับที่พอเปรียบเทียบกับประเทศในภูมิภาค แต่มีแนวโน้มลดลงในช่วงที่ผ่านมา ขณะที่อัตราการออกจากตลาดอยู่ในระดับต่ำอย่างต่อเนื่อง สะท้อนข้อจำกัดในการจัดสรรทรัพยากรของระบบเศรษฐกิจ และอาจนำไปสู่การคงอยู่ของธุรกิจที่มีผลิตภาพต่ำหรือธุรกิจที่ไม่สามารถขยายตัวได้ หรือธุรกิจผีดิบ (Zombie Firms) ซึ่งไม่ก่อให้เกิดแรงจูงใจในการลงทุน พัฒนานวัตกรรม หรือยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขัน ทั้งนี้ ธุรกิจผีดิบมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ โดยเฉพาะภายหลังวิกฤตโควิด-๑๙ ซึ่งเป็นช่วงที่มีมาตรการประคับประคองทางการเงินและอัตราดอกเบี้ยอยู่ในระดับต่ำ ส่งผลให้บางธุรกิจสามารถยืดระยะเวลาการปรับโครงสร้างหนี้และชะลอการออกจากตลาดได้ ทั้งนี้ กลุ่มธุรกิจดังกล่าวส่วนใหญ่เป็นธุรกิจขนาดเล็กและขนาดไมโคร กระจุกตัวในภาคการค้าและบริการ มีสินทรัพย์อยู่ในระดับสูงเมื่อเทียบกับรายได้และความสามารถในการทำกำไร และมีแนวโน้มก่อหนี้สูง สะท้อนปัญหาการใช้ทรัพยากรของประเทศในกิจการที่มีผลิตภาพต่ำ

ภายใต้กรอบดังกล่าว ฝ่ายเลขานุการฯ เสนอเป้าหมายสำคัญ ๒ ด้าน ได้แก่ (๑) การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเข้าสู่ตลาดของธุรกิจรายใหม่ ผ่านการปรับปรุงกฎระเบียบและกลไก การกำกับดูแลให้มีขั้นตอนที่ชัดเจน ลดต้นทุนในการเริ่มต้นประกอบธุรกิจ ลดการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ด้วยระบบ ดิจิทัล อำนวยความสะดวกต่อการลงทุนจากต่างประเทศ และสนับสนุนธุรกิจที่มีประสิทธิภาพให้สามารถแข่งขันกับ ผู้เล่นรายใหญ่ได้ และ (๒) การพัฒนากลไกการออกจากตลาดด้วยต้นทุนที่เหมาะสม ควบคู่กับการส่งเสริมให้ธุรกิจ สามารถปรับตัวได้ ผ่านการปรับปรุงกฎหมายและขั้นตอนการยกเลิกกิจการ การสร้างแรงจูงใจให้ธุรกิจปรับตัว การใช้กลไก sandbox เพื่อทดลองและขยายผลเชิงพาณิชย์ และการส่งเสริมนวัตกรรมในภาคธุรกิจ โดยเฉพาะ SMEs

๓) การสร้างสภาพแวดล้อมทางธุรกิจให้มีการแข่งขันอย่างเป็นธรรม

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้นำเสนอกรอบแนวคิดการสร้างสภาพแวดล้อมทาง ธุรกิจให้เกิดการแข่งขันอย่างเป็นธรรม โดยเห็นว่า ภาวะการแข่งขันของตลาดไทยยังมีข้อจำกัดในหลายมิติ สะท้อน จากข้อมูลโครงสร้างธุรกิจที่พบว่า ในทุกสาขาธุรกิจ บริษัทส่วนใหญ่เป็นบริษัทขนาดเล็กในสัดส่วนมากกว่าร้อยละ ๘๐ - ๙๐ ขณะที่รายได้ส่วนใหญ่กระจุกตัวอยู่ในบริษัทขนาดใหญ่ อย่างไรก็ตาม ข้อมูลดังกล่าวเป็นเพียง การสะท้อนโครงสร้างการกระจายตัวของธุรกิจและรายได้ มิได้ชี้โดยตรงว่าบริษัทขนาดใหญ่มีอำนาจเหนือตลาด ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาจากดัชนีการกระจุกตัวของตลาด พบว่าสาขาที่มีการกระจุกตัวสูงและมีผู้แข่งขันน้อยรายส่วนใหญ่ อยู่ในกลุ่มธุรกิจทรัพยากรพื้นฐาน อาทิ การขุดเจาะน้ำมัน การทำเหมืองแร่ การขนส่ง และการค้าปลีกอาหารและ เครื่องดื่ม รวมถึงบางสาขาในตลาดหลักทรัพย์ เช่น กลุ่มพลังงาน ปิโตรเคมี เคมีภัณฑ์ เกษตร และอุตสาหกรรมอาหาร ซึ่งสะท้อนว่าการแข่งขันในตลาดไทยยังมีข้อจำกัดอยู่ในระดับหนึ่ง

นอกจากนี้ ผลการประเมินตามดัชนี Product Market Regulation (PMR) ที่ OECD จัดทำให้ประเทศไทยเป็นครั้งแรก สะท้อนว่ากฎระเบียบของไทยยังเอื้อต่อการแข่งขันค่อนข้างน้อย โดยดัชนี PMR ของไทยอยู่ในระดับสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มประเทศ OECD อย่างมีนัยสำคัญ และอยู่ในกลุ่มประเทศที่มี ข้อจำกัดด้านกฎระเบียบต่อการแข่งขันในระดับสูง ทั้งนี้ จุดอ่อนสำคัญของไทยอยู่ใน ๒ มิติ ได้แก่ (๑) การบิดเบือน ตลาดที่เกิดจากการมีบทบาทมากเกินไปของภาครัฐ โดยเฉพาะการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ และการประเมินผลกระทบ ของกฎระเบียบต่อการแข่งขัน และ (๒) อุปสรรคในการเข้าสู่ตลาดที่อยู่ในระดับสูง โดยเฉพาะอุปสรรคที่เกิดจาก กฎระเบียบ

ในด้านการกำกับดูแลการแข่งขันทางการค้า ประเทศไทยมีสำนักงาน คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าเป็นหน่วยงานหลักในการกำกับดูแลการแข่งขันในภาพรวม ขณะเดียวกัน ยังมี หน่วยงานกำกับดูแลเฉพาะสาขาอีกหลายแห่ง ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ สำนักงาน

คณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย ธนาคารแห่งประเทศไทย และสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ซึ่งกำกับดูแลกิจการเฉพาะด้านภายใต้กฎหมายของแต่ละสาขา ส่งผลให้โครงสร้างการกำกับดูแลยังมีความซับซ้อน มีช่องว่างและความทับซ้อนบางประการ อีกทั้งกลไกการบังคับใช้กฎหมายแข่งขันทางการค้ายังมีข้อจำกัด โดยเฉพาะการขาดกลไกเชิงรุก เนื่องจากโดยทั่วไปต้องมีผู้ร้องเรียนก่อนจึงจะนำไปสู่การดำเนินคดี

ในขณะที่ รัฐวิสาหกิจมีบทบาทต่อระบบเศรษฐกิจในหลายด้าน ทั้งการให้บริการสาธารณะ การดำเนินกิจการที่มีลักษณะผูกขาดโดยธรรมชาติ การบริหารสินทรัพย์ของรัฐ การแก้ไขปัญหาความล้มเหลวของตลาด และการดำเนินกิจการที่มีลักษณะผูกขาดตามกฎหมาย อย่างไรก็ตาม ควรมีการทบทวนบทบาทของรัฐวิสาหกิจให้สอดคล้องกับบริบทเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบัน โดยเฉพาะรัฐวิสาหกิจที่ดำเนินกิจการเชิงพาณิชย์และแข่งขันกับภาคเอกชน เพื่อพิจารณาว่ากิจการใดควรอยู่ภายใต้กรอบกฎหมายการแข่งขันทางการค้า และกิจการใดควรได้รับการยกเว้น เนื่องจากมีความเกี่ยวข้องกับความมั่นคง ประโยชน์สาธารณะ หรือบริการสาธารณะอย่างแท้จริง

ภายใต้กรอบดังกล่าว ฝ่ายเลขานุการฯ เสนอแนวทางการดำเนินการสำคัญ ๓ ด้าน ได้แก่ (๑) การปรับปรุงกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการแข่งขันทางการค้า โดยเพิ่มความโปร่งใสและตรวจสอบได้ของคำวินิจฉัยและผลการตัดสินใจของหน่วยงานกำกับดูแล ปรับปรุงขอบเขตการบังคับใช้กฎหมายให้ครอบคลุมกิจการที่มีลักษณะเชิงพาณิชย์มากขึ้น เพิ่มกลไกการบังคับใช้กฎหมายเชิงรุก และปรับปรุงระบบการรวบรวมกิจการให้สามารถพิจารณาและป้องกันผลกระทบต่อการแข่งขันได้ตั้งแต่ก่อนการรวบรวมกิจการ รวมทั้งปรับปรุงกฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่อการค้า การลงทุน และการค้าภาคบริการ (๒) การยกระดับโครงสร้างการกำกับดูแล โดยเพิ่มการประสานงานระหว่างหน่วยงานกำกับดูแล ลดความทับซ้อนและช่องว่างในการกำกับดูแล ทบทวนบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดทำแนวปฏิบัติที่ชัดเจนสำหรับการดำเนินธุรกิจ และยกระดับธรรมาภิบาลของหน่วยงานกำกับดูแล และ (๓) การทบทวนบทบาทรัฐวิสาหกิจ เพื่อไม่ให้เกิดความเหลื่อมล้ำในการแข่งขันระหว่างผู้ประกอบการในตลาด โดยพิจารณาแยกบทบาทระหว่างกิจการที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงหรือบริการสาธารณะ กับกิจการเชิงพาณิชย์ที่แข่งขันกับภาคเอกชน ควบคู่กับการเพิ่มความรับผิดชอบในการบริหารจัดการรัฐวิสาหกิจและการบริหารสินทรัพย์ของรัฐอย่างเหมาะสม

ทั้งนี้ ควรให้ความสำคัญกับการใช้เครื่องมือประเมินผลกระทบของกฎระเบียบ เช่น Regulatory Impact Assessment และ Competition Impact Assessment อย่างเป็นระบบ

เพื่อให้การออกแบบและทบทวนกฎระเบียบของภาครัฐคำนึงถึงผลกระทบต่อการแข่งขันทางการค้า ลดข้อจำกัดในการเข้าสู่ตลาดของผู้ประกอบการรายใหม่ และสนับสนุนให้เกิดสภาพแวดล้อมทางธุรกิจที่แข่งขันได้อย่างเป็นธรรมมากขึ้น

๔.๑.๒ ความเห็นและประเด็นอภิปราย

๑) นายสมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์ กรรมการฯ มีความเห็นว่า การจัดทำแผนพัฒนาฯ ควรมีความชัดเจนมากขึ้นทั้งในเชิงทิศทาง เป้าหมาย และแนวทางปฏิบัติ โดยไม่ควรใช้ถ้อยคำกว้าง ๆ เช่น ส่งเสริม สนับสนุน เพิ่ม พัฒนา หรือปรับปรุง หากไม่สามารถระบุได้ว่าจะนำไปสู่การดำเนินการเชิงรูปธรรมอย่างไร ทั้งนี้แผนพัฒนาฯ ควรมีคำสำคัญหรือแนวคิดหลักที่สามารถชี้ทิศทางการพัฒนาประเทศได้ชัดเจน เช่น การปฏิรูปกฎระเบียบ การใช้กลไกของกระบวนการเข้าเป็นสมาชิก OECD และการทบทวนบทเรียนว่ากลไกใดที่เคยใช้แล้วได้ผลหรือไม่ได้ผลทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ เพื่อให้ข้อเสนอมีความเฉพาะเจาะจงและสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

ในประเด็นแรงงาน เห็นว่า ปัญหาการเคลื่อนย้ายแรงงาน โดยเฉพาะแรงงานสูงอายุในภาคเกษตร อาจมีใช้โจทย์เศรษฐกิจโดยตรง แต่เป็นโจทย์ทางสังคมหรือสวัสดิการมากกว่า จึงควรแยกให้ชัดว่าแรงงานกลุ่มใดไม่สามารถเคลื่อนย้ายได้จากข้อจำกัดด้านอายุ และกลุ่มใดยังติดขัดจากข้อจำกัดด้านทักษะ พร้อมทั้งควรทบทวนกลไกที่มีอยู่แล้ว เช่น กองทุนพัฒนาฝีมือแรงงาน และมาตรการส่งเสริมของ BOI เพื่อให้สามารถจูงใจให้นายจ้างลงทุนพัฒนาทักษะแรงงานได้จริง นอกจากนี้ การเสนอให้ปรับค่าจ้างตามทักษะควรพิจารณาก่อนว่ากลไกตลาดแรงงานล้มเหลวในจุดใด หากแรงงานมีทักษะตรงกับความต้องการของตลาด แต่ค่าจ้างยังไม่เพิ่มขึ้น

นอกจากนี้ ข้อเสนอด้านการยกระดับทักษะแรงงานยังควรเพิ่มประเด็น AI และระบบอัตโนมัติ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญต่อการยกระดับผลิตภาพในระยะต่อไป รวมถึงควรให้ความสำคัญกับการลงทุนในอาชีวศึกษาอย่างจริงจัง เนื่องจากงานสายช่างและงานที่เกี่ยวข้องกับโลกกายภาพยังมีความต้องการสูง แต่ระบบอาชีวศึกษาของไทยยังมีข้อจำกัดด้านเครื่องมือ อุปกรณ์ และความพร้อมในการผลิตแรงงานให้ตรงกับความต้องการของตลาด อีกทั้งควรพิจารณาตัวอย่างจากต่างประเทศ เช่น SkillsFuture ของสิงคโปร์ หรือมาตรการฝึกทักษะของอินโดนีเซีย ที่เน้นการสนับสนุนตามอุปสงค์ของตลาดมากกว่าการใช้กลไกภาครัฐแบบเดิม

ในประเด็นรัฐวิสาหกิจและการแข่งขันทางการค้า เห็นว่า รัฐวิสาหกิจที่ดำเนินกิจการเชิงพาณิชย์ควรอยู่ภายใต้กลไกกำกับดูแลการแข่งขันเช่นเดียวกับภาคเอกชน และควรยกเลิกข้อยกเว้นที่เปิดช่องให้รัฐวิสาหกิจบางแห่งอ้างประโยชน์สาธารณะหรือความมั่นคงอย่างกว้างเกินไป นอกจากนี้ แผนพัฒนาฯ ควรเพิ่มประเด็นเกี่ยวกับการเปิดเสรีในสาขาบริการและการปรับปรุงกฎหมายการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวให้ชัดเจนขึ้น เนื่องจากเป็นข้อจำกัดสำคัญต่อการแข่งขัน การลงทุน และการจัดทำความตกลงการค้าเสรีกับต่างประเทศ

สำหรับโครงสร้างหน่วยงานกำกับดูแล เห็นว่าสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (สคร.) ไม่ควรถูกจัดเป็นหน่วยงานกำกับดูแลการแข่งขันรายสาขา เนื่องจากมีบทบาทในฐานะผู้ถือหุ้นหรือตัวแทนกระทรวงการคลังมากกว่าการเป็นหน่วยงานกำกับดูแล อีกทั้งในทางปฏิบัติอาจมีแรงจูงใจที่สนับสนุนให้รัฐวิสาหกิจผูกขาดและส่งเงินรายได้ให้รัฐมากขึ้น พร้อมทั้งควรให้ความสำคัญกับการยกระดับธรรมาภิบาลและกลไกตรวจสอบของหน่วยงานกำกับดูแลเฉพาะสาขา โดยเฉพาะหน่วยงานที่อาจเผชิญปัญหาการบังคับใช้กฎหมายถูกชี้้นำโดยเอเจน (regulatory capture) มากกว่าการเพิ่มอำนาจให้หน่วยงานเหล่านั้นโดยตรง

๒) นายนิริศ สถาผลเดชา กรรมการฯ มีความเห็นว่า ประเด็น zombie firms ของ SMEs ควรพิจารณาให้ลึกกว่าจำนวนธุรกิจที่ถูกจัดว่าเป็น zombie firms โดยควรมองว่าธุรกิจกลุ่มดังกล่าวค้างอยู่ในระบบเศรษฐกิจมานานเพียงใด และเกี่ยวข้องกับระบบสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินเฉพาะกิจอย่างไร โดยเฉพาะกลุ่มลูกหนี้ที่อยู่ในสถานะ Stage 2 หรือ Stage 3 ซึ่งอาจสะท้อนธุรกิจที่ประกอบตัวอยู่ได้ด้วยภาระหนี้หรือกู้ใหม่เพื่อชำระหนี้เดิม

นอกจากนี้ แม้การช่วยให้ SMEs อยู่รอดเป็นเรื่องสำคัญ แต่การสนับสนุนให้ธุรกิจที่ไม่มีศักยภาพสามารถออกจากตลาดได้อย่างเหมาะสม หรือ healthy exit ก็มีความสำคัญเช่นเดียวกัน เพื่อไม่ให้ทรัพยากรของประเทศถูกใช้ไปกับกิจการที่ไม่สามารถปรับตัวหรือไม่ยอมออกจากตลาด ทั้งนี้ ควรเชื่อมโยงข้อมูลจากหลายแหล่งมากกว่าฐานข้อมูล DBD โดยเฉพาะข้อมูลจาก NCB เพื่อให้สามารถวิเคราะห์ได้ชัดเจนขึ้นว่า zombie firms กระจุกตัวอยู่ในธุรกิจใด มีวงเงินสินเชื่อประเภทใด และมีลักษณะปัญหาทางการเงินอย่างไร ซึ่งจะช่วยให้การออกแบบมาตรการมีความตรงจุดมากขึ้น

๓) นายเบ็ญจก์ งามอรุณโชติ กรรมการฯ มีความเห็นว่า การปฏิรูปกฎหมายและกฎระเบียบควรแยกเครื่องมือตามวัตถุประสงค์ให้ชัดเจน เนื่องจากกฎหมายแต่ละระดับต้องใช้เครื่องมือที่แตกต่างกัน เช่น กฎระดับต่ำกว่ากระทรวงอาจใช้แนวทาง regulatory guillotine เพื่อตัดลดหรือยกเลิกกฎระเบียบที่ไม่จำเป็น ส่วนกฎหมายระดับพระราชบัญญัติอาจใช้แนวทาง omnibus law เพื่อแก้ไขกฎหมายหลายฉบับพร้อมกัน ขณะที่กฎหมายเก่าที่ไม่มีการบังคับใช้แล้วอาจใช้แนวทาง sunset legislation เพื่อให้กฎหมายสิ้นผลหากไม่มีการยืนยันความจำเป็นในการคงไว้ นอกจากนี้ ยังเสนอให้ใช้ legislative sandbox เพื่อเปิดพื้นที่ทดลองนวัตกรรม และใช้หลักการ Regulatory Impact Assessment รวมถึงแนวคิด one-in one-out เพื่อควบคุมต้นทุนของกฎระเบียบใหม่

ในประเด็นแรงงาน เห็นว่า การยกระดับทักษะแรงงานของไทยมีข้อจำกัดจากขนาดของแรงงานนอกระบบและแรงงานรายได้น้อยจำนวนมาก ซึ่งทำงานเป็นเวลานาน มีรายได้ต่ำ และไม่มีเวลาเพียงพอในการเข้ารับการฝึกอบรม ดังนั้น แนวคิด reskill first, wage later อาจไม่สอดคล้องกับบริบทของแรงงานกลุ่มนี้

หากไม่มีมาตรการชดเชยรายได้หรือเงินอุดหนุนระหว่างการฝึกอบรม เพราะแรงงานจำนวนมากไม่สามารถหยุดงานเพื่อเรียนรู้ทักษะใหม่ได้โดยไม่กระทบรายได้ประจำวัน

นอกจากนี้ เสนอว่าแพ็คเกจด้านทักษะควรประกอบด้วยอย่างน้อย ๓ ส่วน ได้แก่ (๑) การยกระดับทักษะฐานกว้าง โดยเฉพาะด้านความพร้อมในการใช้ AI (๒) การพัฒนาทักษะเฉพาะอุตสาหกรรม โดยทำงานร่วมกับภาคเอกชน และ (๓) การส่งเสริม talent mobility สำหรับอุตสาหกรรมใหม่ โดยเฉพาะอุตสาหกรรมที่ความรู้และเทคโนโลยีอยู่กับบริษัทผู้ลงทุนโดยตรง ทั้งนี้ แนวคิดสำคัญควรอยู่ภายใต้กรอบ Good Job Economy ซึ่งเชื่อมโยงการพัฒนาทักษะเข้ากับตำแหน่งงานที่ใช้ทักษะนั้นจริง เพื่อให้การยกระดับทักษะนำไปสู่ผลิตภาพและรายได้ที่สูงขึ้น

ในประเด็นพลวัตทางธุรกิจ เสนอให้ใช้กรอบคิดจาก World Bank ที่เน้นการทำให้ธุรกิจเกิดง่าย ตายง่าย และอยู่ในสายตา เพื่อให้ระบบสามารถติดตามและรองรับวงจรชีวิตของธุรกิจได้ครบถ้วน ทั้งการเริ่มต้น การดำเนินกิจการ และการออกจากตลาดอย่างเหมาะสม อย่างไรก็ตาม checklist จากองค์การระหว่างประเทศเป็นเพียงกรอบอ้างอิงที่ดี แต่ยุทธศาสตร์และวิธีดำเนินการที่เหมาะสมกับบริบทไทยยังต้องออกแบบเพิ่มเติม

สำหรับประเด็นการแข่งขัน ตั้งข้อสังเกตจากบทเรียนการปฏิรูป antitrust ของสหรัฐอเมริกาในสมัยรัฐบาลไบเดนว่า การขับเคลื่อนด้านการแข่งขันต้องอาศัยองค์ประกอบหลายส่วนร่วมกัน ได้แก่ ทีมที่ปรึกษาฝ่ายนโยบายที่เข้าใจประเด็นการแข่งขัน ทีมกฎหมายหรืออัยการที่สามารถดำเนินการบังคับใช้กฎหมายได้ และหน่วยงานกำกับดูแลการแข่งขันที่มีจุดยืนจริงจัง โดยบุคคลหรือหน่วยงานเหล่านี้ควรอยู่ภายใต้การตรวจสอบของสาธารณะเพื่อสร้างความรับผิดชอบ

๔) นางสาวฐิติมา ชูเชิด กรรมการฯ มีความเห็นว่า ปัญหา zombie firms ของไทยอาจเกี่ยวข้องกับโครงสร้างเศรษฐกิจที่มีสัดส่วนภาค non-tradable เพิ่มขึ้นและมีมูลค่าเพิ่มต่ำ ซึ่งเป็นลักษณะที่เอื้อต่อการคงอยู่ของธุรกิจที่มีผลิตภาพต่ำ ทั้งนี้ หากฝ่ายเลขานุการฯ สามารถศึกษาเพิ่มเติมร่วมกับธนาคารแห่งประเทศไทย หรือบริษัท ข้อมูลเครดิตแห่งชาติจะช่วยให้เข้าใจลักษณะของ zombie firms ในไทยได้ชัดเจนขึ้น

ในประเด็นเป้าหมายของเสา Adaptability เห็นว่าควรกำหนดตัวชี้วัดให้ชัดเจน โดยในมิติแรงงานควรวัดให้ได้ว่าแรงงานสามารถเคลื่อนย้ายจากสาขาที่มีผลิตภาพต่ำไปสู่สาขาที่มีมูลค่าสูงขึ้นได้มากเพียงใด ขณะที่ในมิติธุรกิจควรกำหนดเป้าหมายเกี่ยวกับการลดสัดส่วน zombie firms และสนับสนุนให้เกิดการออกจากตลาดอย่างมีประสิทธิภาพ หรือการเปลี่ยนผ่านไปสู่ธุรกิจและสาขาที่มีศักยภาพสูงกว่า

นอกจากนี้ เห็นว่าเสา Adaptability ควรเชื่อมโยงกับเสา Productivity ให้ชัดเจนขึ้น โดยเฉพาะการเคลื่อนย้ายแรงงานและทุนไปสู่เครื่องยนต์เศรษฐกิจใหม่หรือสาขาเป้าหมายที่แผนกำหนดไว้

หากมีการกำหนด ๗ สาขาเศรษฐกิจสำคัญ ก็ควรระบุให้ชัดว่าแรงงาน ธุรกิจ และทุนควรเคลื่อนย้ายไปสนับสนุนสาขาเหล่านั้นอย่างไร เพื่อให้การจัดสรรทรัพยากรตอบสนองต่อโจทย์การยกระดับผลิตภาพของประเทศ

สำหรับประเด็น OECD เห็นว่าควรนำกรอบและข้อกำหนดของ OECD มาใช้ประกอบการจัดทำแผนพัฒนาฯ เนื่องจากช่วงเวลาของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๔ สอดคล้องกับเป้าหมายของไทยในการเข้าเป็นสมาชิก OECD โดยเฉพาะประเด็นกฎหมาย กฎระเบียบ การแข่งขัน และบทบาทของรัฐวิสาหกิจ ซึ่ง OECD มีกรอบและเงื่อนไขที่ค่อนข้างชัดเจนอยู่แล้ว จึงควรนำมาใช้เป็นฐานในการกำหนดแนวทางปฏิบัติที่สามารถดำเนินการได้จริง

ในช่วงอภิปรายเพิ่มเติม เสนอให้เชื่อมโยงแนวทางด้านแรงงานกับเสาทุนมนุษย์ โดยเฉพาะประเด็นแพลตฟอร์มด้านทักษะแรงงาน ซึ่งควรสามารถติดตามได้ว่าการปรับทักษะของแรงงานตอบสนองต่อความต้องการของธุรกิจได้มากเพียงใด สาขาใดมีความต้องการแรงงานเพิ่มขึ้น และแรงงานสามารถเลือกเส้นทางพัฒนาทักษะที่นำไปสู่ตำแหน่งงานและรายได้ที่ดีขึ้นได้จริง ทั้งนี้ ควรพิจารณาตัวอย่างของสิงคโปร์ที่ใช้แพลตฟอร์มติดตามอุปสงค์และอุปทานของทักษะในตลาดแรงงานอย่างเป็นพลวัต

๕) นายทศพล อภัยทาน ผู้แทนจากธนาคารแห่งประเทศไทย มีความเห็นจากข้อมูลที่ฝ่ายเลขานุการฯ นำเสนอ อัตราการเกิดใหม่ของธุรกิจไทยอาจไม่ได้ต่ำหรือผิดปกติก่อนนัก เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศชั้นนำ ดังนั้น ควรพิจารณาเพิ่มเติมว่าปัญหาของพลวัตทางธุรกิจอยู่ที่การเข้าสู่ตลาดจริงหรือไม่ หรืออาจอยู่ที่ส่วนอื่นของวงจรชีวิตธุรกิจมากกว่า ทั้งนี้ หากข้อเสนอเชิงนโยบายนำไปสู่การกระตุ้นให้เกิดธุรกิจใหม่จำนวนมาก โดยไม่พิจารณาคุณภาพหรือความสามารถในการเติบโต อาจทำให้ธุรกิจเกิดใหม่บางส่วนกลายเป็น zombie firms ในอนาคตได้ นอกจากนี้ ยังเห็นว่า การนิยามพลวัตทางธุรกิจไม่ควรจำกัดเฉพาะการเข้าสู่ตลาดและการออกจากตลาดเท่านั้น แต่ควรรวมถึงช่วงชีวิตของธุรกิจระหว่างทางด้วย เช่น ปัญหาการเติบโตของธุรกิจขนาดเล็กที่อาจหยุดอยู่ที่ระดับรายได้บางช่วงเนื่องจากแรงจูงใจหรือข้อจำกัดทางกฎระเบียบ อาทิ เกณฑ์รายได้ที่เกี่ยวข้องกับภาษีหรือภาระทางกฎหมายบางประเภท ดังนั้น ควรศึกษาว่าในแต่ละช่วงชีวิตของธุรกิจมีข้อจำกัดใดที่ทำให้ธุรกิจไม่เติบโต ไม่ปรับตัว หรือไม่เข้าสู่ระบบอย่างเต็มรูปแบบ

๖) นายปรเมธี วิมลศิริ กรรมการฯ มีความเห็นว่า การส่งเสริม SMEs ควรมองให้ชัดว่ารูปแบบธุรกิจหรือโมเดลการพัฒนาของ SMEs ในอนาคตควรเป็นอย่างไร โดยในอดีต SMEs จำนวนหนึ่งสามารถเติบโตได้จากการเป็นผู้ผลิตหรือผู้สนับสนุนในห่วงโซ่อุตสาหกรรมขนาดใหญ่ เช่น อุตสาหกรรมยานยนต์ ซึ่งช่วยให้เกิดการถ่ายทอดเทคโนโลยีและการฝึกอบรมจากบริษัทแม่ อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันยังไม่ชัดเจนว่าอุตสาหกรรมใดจะทำหน้าที่ดังกล่าวได้ในอนาคต โดยเฉพาะเมื่ออุตสาหกรรมใหม่ เช่น รถยนต์ไฟฟ้า อาจใช้ชิ้นส่วนลดลงและมีโครงสร้างห่วงโซ่

อุปทานที่แตกต่างจากเดิม นอกจากนี้ ควรพิจารณาระบบนิเวศหรือกลไกสนับสนุน SMEs ให้เป็นระบบมากขึ้น ไม่ใช่เพียงการระดมมาตรการสนับสนุนเป็นรายประเด็น โดยควรมองว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สสว. มีศักยภาพเพียงพอหรือไม่ในการสนับสนุน SMEs จำนวนมากที่มีความต้องการหลากหลาย ทั้งด้านเทคโนโลยี การเงิน การตลาด และการบริหารจัดการ

ในประเด็นการแข่งขัน เห็นว่า หน่วยงานกำกับดูแลเฉพาะสาขา เช่น พลังงานและสื่อสาร ควรมีบทบาทรับผิดชอบต่อประเด็นการแข่งขันในสาขาของตนมากขึ้น ขณะเดียวกันควรพิจารณาว่าเหตุใดสำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าจึงยังมีบทบาทค่อนข้างจำกัด หรือถูกมองว่ายังไม่มีความจำเป็นพอ นอกจากนี้ ยังมีประเด็นบริการจากบริษัทต่างชาติหรือแพลตฟอร์มออนไลน์ที่อาจก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมต่อผู้ประกอบการไทย ซึ่งควรพิจารณาว่าหน่วยงานใดควรมีอำนาจกำกับดูแลและควรใช้กลไกใดในการแก้ไข

สำหรับรัฐวิสาหกิจ เห็นว่าควรมีการทบทวนบทบาทอย่างเป็นระบบ โดยอาจใช้ข้อมูลหรือการวิเคราะห์ที่ สคร. หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีอยู่แล้ว เพื่อพิจารณาว่ารัฐวิสาหกิจใดแข่งขันกับเอกชนและอาจได้เปรียบจากสถานะของรัฐ และรัฐวิสาหกิจใดมีบทบาทด้านความมั่นคงหรือบริการสาธารณะที่ทำให้ไม่สามารถดำเนินกิจการบนฐานกำไรเชิงพาณิชย์ได้อย่างเต็มที่ ทั้งนี้ หากสามารถจัดทำบัญชีหรือรายการที่ชัดเจนได้ จะช่วยให้ข้อเสนอเชิงนโยบายมีความเป็นรูปธรรมมากขึ้น

๓) นางกรรณิการ์ ธรรมพานิชวงศ์ ผู้แทนนายปิติ ดิษยทัต กรรมการฯ มีความเห็นว่า ประเด็นการสร้างสภาพแวดล้อมทางธุรกิจให้แข่งขันได้ควรเชื่อมโยงกับเสาอื่นของแผนมากขึ้น โดยเฉพาะการปรับกฎระเบียบที่ไม่เพียงเกี่ยวข้องกับการแข่งขันในตลาดเดิม แต่ยังควรครอบคลุมการปรับกฎระเบียบที่เป็นอุปสรรคต่อการปรับตัวของธุรกิจไปสู่สาขาและกิจกรรมทางเศรษฐกิจใหม่ ๆ ด้วย

นอกจากนี้ จากประสบการณ์การดำเนินงานด้าน Reinvent Thailand พบว่ามีกฎระเบียบหรือนโยบายบางประเภทที่ยังเป็นข้อจำกัดต่อธุรกิจที่ต้องการเปลี่ยนผ่านไปสู่กิจกรรมใหม่ เช่น ธุรกิจคาร์บอนต่ำ เชื้อเพลิงชีวภาพ สินค้าเกษตรมูลค่าสูง หรือกิจกรรมที่เชื่อมโยงกับสิ่งแวดล้อมและการลดคาร์บอน ดังนั้น ภายใต้อำนาจของกฎระเบียบ ควรขยายมุมมองให้ครอบคลุมการปรับกฎเกณฑ์เพื่อเอื้อให้ธุรกิจสามารถปรับตัวไปสู่สาขาใหม่ และแข่งขันได้มากขึ้น ไม่ใช่จำกัดเฉพาะการแก้ปัญหาการแข่งขันในตลาดเดิมเท่านั้น

๔) นายสมประวิณ มันประเสริฐ ประธานคณะกรรมการฯ มีความเห็นว่า ข้อคิดเห็นของกรรมการสะท้อนว่า ปัญหาที่อภิปรายส่วนใหญ่เป็นปัญหาที่ประเทศไทยรับรู้มานานและถูกกล่าวถึงในแผนหรือยุทธศาสตร์หลายฉบับแล้ว แต่ข้อจำกัดสำคัญอยู่ที่การไม่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ดังนั้น การจัดทำแผนพัฒนาฯ

ฉบับนี้ควรมุ่งเน้นการเลือกประเด็นสำคัญและกำหนดแนวทางที่ชัดเจน โดยแยกระหว่างประเด็นเฉพาะที่ต้องขับเคลื่อน เป็นเรื่องสำคัญ กับประเด็นเชิงโครงสร้างกว้าง ๆ ที่ส่งผลต่อทุกภาคส่วน เช่น กฎระเบียบและระบบกำกับดูแล

นอกจากนี้ แนวทางการทำงานควรปรับโดยใช้ข้อมูลเชิงลึกมากขึ้น เมื่อเลือก ประเด็นแล้วควรเจาะข้อมูลให้เห็นสาเหตุที่แท้จริง เช่น กรณี zombie firms ควรจำแนกให้ได้ว่ามีหลายประเภทหรือไม่ กลุ่มใดเป็นปัญหาที่ต้องแก้ไข และควรปรับข้อจำกัดใดจึงจะตรงจุด ทั้งนี้ หากสามารถกำหนด problem statement ได้ ชัดเจน ก็จะช่วยให้อำนาจการตัดสินใจและวิธีสื่อสารกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้ชัดเจนตามไปด้วย

สำหรับการดำเนินงานต่อไป เห็นว่าควรศึกษาว่าแนวทางใดเคยได้ผลหรือไม่ ได้ผล ทั้งในไทยและต่างประเทศ และอาจใช้กรอบของ OECD เป็นฐานอ้างอิงได้ โดยเฉพาะประเด็นด้านกฎหมาย กฎระเบียบ การแข่งขัน และ AI ซึ่งควรเพิ่มเข้าไปในแผนพัฒนาฯ ให้ชัดเจนมากขึ้น รวมทั้งควรให้ฝ่ายเลขานุการฯ สรุป ความคืบหน้าของข้อคิดเห็นจากการประชุมครั้งก่อนในช่วงต้นของการประชุมครั้งถัดไป โดยระบุประเด็นที่ปรับแล้ว ประเด็นที่ยังไม่ปรับพร้อมเหตุผล และประเด็นที่อยู่ระหว่างดำเนินการ

๔.๑.๓ มติที่ประชุม

ที่ประชุมรับทราบข้อเสนอและความเห็นของกรรมการ และมอบหมายให้ฝ่าย เลขานุการฯ นำข้อคิดเห็นไปพิจารณาปรับปรุงร่างแผนพัฒนาฯ โดยให้ความสำคัญกับการคัดเลือกประเด็นสำคัญที่ ต้องขับเคลื่อนอย่างชัดเจน การใช้ข้อมูลเชิงลึกเพื่อระบุสาเหตุของปัญหา และการกำหนดแนวทางดำเนินการที่เป็น รูปธรรมมากขึ้น ทั้งนี้ ให้พิจารณาบทเรียนจากมาตรการที่เคยดำเนินการแล้วทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวมถึง กรอบมาตรฐานของ OECD และประเด็น AI ซึ่งมีความสำคัญต่อการยกระดับผลิตภาพและการปรับตัวของแรงงาน และภาคธุรกิจ

วาระที่ ๕ เรื่องอื่น ๆ

วาระที่ ๕.๑ ความคืบหน้าที่ผ่านมาและแผนการดำเนินงานของคณะกรรมการฯ ในระยะต่อไป

๕.๑.๑ สารสำคัญ

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้แจ้งให้ที่ประชุมทราบว่าการประชุมครั้งที่ ๕ (รอบถัดไป) คือวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๖๙ เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๒.๐๐ น. ในประเด็นเรื่องเศรษฐกิจนอกระบบ และ SMEs ส่วนการ ประชุมครั้งที่ ๖ จะเป็นวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๖๙ เวลา ๑๔.๐๐ - ๑๖.๐๐ น. ในประเด็นเรื่องยุทธศาสตร์การพัฒนา สาขาเป้าหมาย ในขณะที่ การประชุมครั้งที่ ๗ จะเป็นวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๙ เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๒.๐๐ น. ในประเด็นเรื่องการเงิน และการคลัง

๕.๑.๒ มติที่ประชุม

รับทราบแผนการดำเนินงานของคณะกรรมการฯ ในระยะต่อไป